

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

11. funkční období

225

Návrh senátního návrhu zákona senátora Vladimíra Plačka a senátorky Aleny Dernerové, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů

2018

Parlament České republiky

Senát

11. funkční období

2018

N á v r h

senátního návrhu zákona,

senátora Vladimíra Plačka a senátorky Aleny Dernerové,

kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů

ZÁKON č. ...
ze dne ... 2018,

kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I.

V zákoně č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 111/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 105/2011 Sb., zákona č. 346/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 201/2017 Sb. se za § 29a vkládají nové §29b a 29c, které včetně nadpisů znějí:

§ 29b

Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeut neurovývojových poruch ve zdravotnictví.

- (1) Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo speciální pedagogika a akreditovaného kvalifikačního kurzu v metodě založené na evidence-based technikách k rehabilitaci neurovývojových poruch.

- (2) Za výkon povolání terapeuta neurovývojových poruch se považuje činnost v rámci léčebné rehabilitace osob trpícím autismem nebo jiným závažným neurovývojovým onemocněním. Tuto činnost provádí pod odborným dohledem dětského a dorostového psychiatra nebo psychiatra nebo klinického psychologa.

Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent terapeuta neurovývojových poruch ve zdravotnictví

- 1) Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo nečitelská pedagogika a základního kvalifikačního kurzu v metodě založené na evidence-based technikách k rehabilitaci neurovývojových poruch.

- 2) Za výkon povolání asistenta terapeuta se považuje činnost v rámci léčebné rehabilitace osob trpícím autismem nebo jiným závažným neurovývojovým onemocněním. Tuto činnost provádí pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch.

Čl. II.

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Dosavadní právní úprava obsahuje pro léčbu pacientů s PAS (poruchami autistického spektra) výčet nelékařských zdravotnických pracovníků používajících pouze jednu metodu (behaviorální analytik, asistent behaviorálního analytika, behaviorální technik), což je nesystémové řešení a zvyhodňující tuto jednu metodu oproti jiným používaným za tímtož účelem.

Návrh tohoto zákona proto zavádí výčet dalších dvou nových nelékařských zdravotnických pracovníků, kteří při své činnosti s pacienty s PAS využívají některé z následujících metod:

- metoda ABA s tituly BCBA - využívá přísně strukturovaný behaviorální přístup, sleduje procesy učení, které chápe jako chování, které mění a podporuje správné chování. Je vhodná u PAS a dalších neurovývojových poruch, využívá evidence based technik.
- metoda Behaviorální terapie - využívá metodiku ABA a evidence based technik. Nemá titul BCBA, metoda víceméně totožná s výše jmenovanou, podmínky výcviku a studia podobné.
- metoda Kognitivně behaviorální terapie - kombinuje behaviorální a kognitivní psychoterapii, pracuje s úzkostnými a bipolárními poruchami a také s PAS, využívána od 14-ti let věku, v ČR rozšířená.
- metoda TEACCH - známá jako strukturované učení - využívá vizualizaci a předvídatelnost. Byla vypracována především pro pacienty s PAS, využití u dalších poruch chování, u ADHD, (evidence based), v ČR rozšířená.
- metoda OTA: terapie založená na vztahu a naturalistickém přístupu, sdílení emocí na podkladě vývojové psychologie, využívá behaviorální evidence - based techniky, vychází z evidence based metody VTI, v ČR rozšířená.
- metoda VTI pracuje s videozpětnou vazbou a posiluje pozitivní vzorce chování a upravuje podmínky učení na základě znalosti vývojové psychologie. Je využívána u PAS i dalších neurovývojových poruch (evidence based), v ČR rozšířená.
- metoda DIR Floortime - terapie hrou: vývojová terapie založená na vztahu podporující učení. Využívá se u PAS, výzkumy na univerzitách, v ČR jsou již první terapeuti.
- metoda Millerova - terapie hrou, využívá naturalistický přístup a sleduje zájmy dítěte, radostnost ze spoluprožívání jako podporu učení, v ČR zatím málo používaná.
- metoda Early Start Denver Model: vývojový model u PAS pro děti do 2 let s přesahem z center do rodinného prostředí. Tato metoda má popsány případy vystoupení z

klinického obrazu poruchy po uplynutí 2 let v terapii u dětí ve věku okolo 4 let, (evidence based), v ČR zatím chybí.

- metody rodinné terapie - v ČR široce rozšířené, pracují s rodičovským stresem a přesměrovávají fokus rodiny z problému, kterým je dítě, na systém rodiny a její zdroje, tím zpětně působí na well-being dítěte a optimalizuje tak prostor pro učení.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Na právní úpravu řešenou tímto návrhem se nevztahují žádné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty, neboť je předpoklad, že uchazeči o toto vzdělání by si studium hradili z vlastních finančních prostředků.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii

Návrh zákona není v rozporu s právními akty Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie ani s legislativními záměry a návrhy předpisů Evropské unie.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na podnikatelské prostředí ČR, ani sociální dopady.

Navrhovanou právní úpravou dojde k spravedlivému a vyváženému způsobu právní reglementace.

Navrhovaná úprava nebude mít dopady na životní prostředí.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Vzhledem k obsahu právní úpravy nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

9. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na rovné postavení mužů a žen, a proto je z tohoto hlediska neutrální.

B. Zvláštní část

K Čl.I.

Záměrem navrhované právní úpravy je umožnit zajištění uplatnění i jiných metod práce s pacienty s poruchami autistického spektra (PAS) než jsou zajištěny v rámci odborností nelékařských zdravotnických pracovníků behaviorální analytik, asistent behaviorálního analytika a behaviorální technik.

K Čl.II.

Účinnost zákona se navrhuje patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

Znění platné části zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), již se novelizace týká, s vyznačením navrhaných doplnění

Díl 3

Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu zdravotnického povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením

§ 29

Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent behaviorálního analytika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání asistenta behaviorálního analytika se získává absolvováním akreditovaného bakalářského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo neučitelská pedagogika a akreditovaného kvalifikačního kurzu asistent behaviorálního analytika.

(2) Za výkon povolání asistenta behaviorálního analytika se považuje činnost v rámci diagnostické a léčebné péče v oboru behaviorální analýzy pod odborným dohledem behaviorálního analytika.

§ 29a

Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního technika

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání behaviorálního technika se získává absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu behaviorální technik po získání úplného středního vzdělání nebo úplného středního odborného vzdělání.

(2) Za výkon povolání behaviorálního technika se považuje činnost v rámci léčebné péče v oboru behaviorální analýzy pod odborným dohledem behaviorálního analytika nebo asistenta behaviorálního analytika.

§ 29b

Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeut neurovývojových poruch ve zdravotnictví.

(1) Odborná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo speciální pedagogika a akreditovaného kvalifikačního kurzu v metodě založené na evidence-based technikách k rehabilitaci neurovývojových poruch.

(2) Za výkon povolání terapeuta neurovývojových poruch se považuje činnost v rámci léčebné rehabilitace osob trpícím autismem nebo jiným závažným neurovývojovým onemocněním. Tuto činnost provádí pod odborným dohledem dětského a dorostového psychiatra nebo psychiatra nebo klinického psychologa.

§ 29c

**Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent terapeuta neurovývojových poruch
ve zdravotnictví**

1) Odborná způsobilost k výkonu povolání asistent terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného magisterského studia v oblasti vzdělávání psychologie nebo neučitelská pedagogika a základního kvalifikačního kurzu v metodě založené na evidence-based technikách k rehabilitaci neurovývojových poruch.

2) Za výkon povolání asistenta terapeuta se považuje činnost v rámci léčebné rehabilitace osob trpícím autismem nebo jiným závažným neurovývojovým onemocněním. Tuto činnost provádí pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch.

Vyhláška

č. /2018 Sb.

ze dne 2018,

kteřou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb., kteřou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů

Čl. I

Za § 28a se vkládají nové § 28b a § 28c, které včetně nadpisu zní:

§ 28b

Terapeut neurovývojových poruch

- (1) Odborná a specializovaná způsobilost k výkonu povolání terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného studijního programu a specializačního programu.
- (2) Akreditovaný studijní program uvedený v odstavci 1 má standardní dobu studia nejméně 5 let, z toho praktické vyučování činí nejméně 250 hodin. Specializační program v oboru terapeuta neurovývojových poruch má standardní dobu studia 2 roky a doplňuje akreditovaný studijní program tak, aby byly splněny minimální požadavky podle odstavce 3, a dále prohlubuje a rozšiřuje získané znalosti a dovednosti tak, aby absolvent studia byl schopen vykonávat povolání bez odborného dohledu.
- (3) Studium v programech uvedených v odstavci 1 poskytuje znalosti a dovednosti stanovené v § 3 a dále obsahuje:
 - a) teoretickou výuku poskytující znalosti v:
 1. oborech, které poskytují základ pro terapeutickou zdravotní péči s neurovývojovými poruchami, a to v speciální pedagogice, vývojové psychologii, psychiatrii, dětské psychiatrii, neurofyziologii, neurobiologii, genetických a metabolických poruchách a farmakologii, vše se zaměřením na etopedii a práci s rodinou.
 2. terapii neurovývojových poruch a metodách využívaných při těchto terapiích – metoda ABA, metody Behaviorální a Kognitivně behaviorální terapie, metody TEACCH, metody O.T.A., metody VTI a další metody a techniky založené na vývojových modelech.
 3. v speciálně pedagogické diagnostice, posouzení vývojové úrovně, analýze funkce chování, sestavování plánu pro reedukaci v oblastech sociální komunikace, hry, sebeobsluhy, soběstačnosti a adaptabilního chování.

4. souvisejících oborech, a to v organizaci terapeutické péče v rámci zdravotní a sociální péče a v rámci školských zařízení, psychologii, základech právní problematiky v oblasti sociální péče a školství, základech informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu,
- b) praktický výcvik poskytující dovednosti a znalosti v rehabilitačních postupech v terapii neurovývojových poruch.
- (4) Praktický výcvik, který je součástí specializačního programu, probíhá nejméně 30 měsíců na odborném akreditovaném pracovišti pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch, pokud dále není stanoveno jinak; z toho činí alespoň:
 - a) 2 týdny ve zdravotnickém zařízení poskytujícím psychiatrickou, psychoterapeutickou, neurologickou, rehabilitační péči, a to pod odborným dohledem lékaře nebo terapeuta příslušné specializace; tento praktický výcvik probíhá alespoň na dvou z uvedených pracovišť.
 - b) 5 týdnů na pracovišti poskytující intenzivní terapeutickou nebo sociální péči mimo oblast zdravotnictví – dětské domovy se školou, zařízení sociálních služeb, např. typu chráněného bydlení, centra behaviorální terapie.

§ 28c

Asistent terapeuta neurovývojových poruch

- (1) Odborná a specializovaná způsobilost k výkonu povolání asistenta terapeuta neurovývojových poruch se získává absolvováním akreditovaného studijního programu a specializačního programu.
- (2) Akreditovaný studijní program uvedený v odstavci 1 má standardní dobu studia nejméně 3 let, z toho praktické vyučování činí nejméně 150 hodin. Specializační program v oboru asistenta terapeuta neurovývojových poruch má standardní dobu studia 9 měsíců a doplňuje akreditovaný studijní program tak, aby byly splněny minimální požadavky podle odstavce 3, a dále prohlubuje a rozšiřuje získané znalosti a dovednosti tak, aby absolvent studia byl schopen vykonávat povolání pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch.
- (3) Studium v programech uvedených v odstavci 1 poskytuje znalosti a dovednosti stanovené v § 3 a dále obsahuje:
 - a) teoretickou výuku poskytující znalosti v
 1. oborech, které poskytují základ pro terapeutickou zdravotní péči s neurovývojovými poruchami, a to v speciální pedagogice, vývojové psychologii, psychiatrii, dětské psychiatrii, neurofyziologii, neurobiologii, genetických a metabolických poruchách a farmakologii, vše se zaměřením na etopedii a práci s rodinou.

2. terapii neurovývojových poruch a metodách využívaných při těchto terapiích – metoda ABA, metody Behaviorální a Kognitivně behaviorální terapie, metody TEACCH, metody O.T.A., metody VTI a další metody a techniky založené na vývojových modelech.
 3. v speciálně pedagogické diagnostice, posouzení vývojové úrovně, analýze funkce chování, sestavování plánu pro reedukaci v oblastech sociální komunikace, hry, sebeobsluhy, soběstačnosti a adaptabilního chování.
 4. souvisejících oborech, a to v organizaci terapeutické péče v rámci zdravotní a sociální péče a v rámci školských zařízení, psychologii, základech právní problematiky v oblasti sociální péče a školství, základech informatiky, statistiky a metodologie vědeckého výzkumu,
- b) praktický výcvik poskytující dovednosti a znalosti v rehabilitačních postupech v terapii neurovývojových poruch.
- (4) Praktický výcvik, které je součástí specializačního programu, probíhá nejméně 6 měsíců na odborném akreditovaném pracovišti pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch.

Čl. II

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.

Vyhláška

č. /2018 Sb.

ze dne 2018,

kteřou se mění vyhláška č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka (vyhláška o zkouškách podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů

Čl. I

V příloze sloupci Obor specializace bodě 2 se za slova „asistent behaviorálního analytika“ doplňují slova „ , terapeut neurovývojových poruch, asistent terapeuta neurovývojových poruch“.

Čl. II

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.

Vyhláška

č. /2018 Sb.

ze dne 2018,

kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., Vyhláška o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů

Čl. I

Za § 30a se vkládají nové § 30b a § 30c, které včetně nadpisu zní:

§ 30b

Terapeut neurovývojových poruch

Terapeut neurovývojových poruch vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále může:

- a) provádět hodnocení vývojové a kognitivní úrovně a analytické hodnocení chování pro sestavení rehabilitačního plánu,
- b) na základě funkční analýzy nebo hodnocení navrhnout plán terapeutické intervence a prostřednictvím behaviorálních a naturalistických technik provádět terapii, rehabilitaci a reedukaci chování u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami,
- c) provádět prevenci, výchovu a poradenství s cílem dosažení maximálního rozvoje širokého spektra chování a dovedností u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami, zejména v oblastech sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, učení, trávení volného času a podpory nezávislosti,
- d) provádět edukaci rodinných příslušníků a pracovníků v přímé péči při realizaci plánu terapeutické intervence,
- e) provádět evaluaci plánu terapeutické intervence a doporučovat jeho případné změny,
- f) provádět poradenskou a vzdělávací činnost v oblasti rehabilitace neurovývojových poruch.

§ 30c

Asistent terapeuta neurovývojových poruch

Asistent terapeuta neurovývojových poruch vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem terapeuta neurovývojových poruch může:

- a) na základě sestaveného rehabilitačního plánu provádět přímou rehabilitační práci, terapii a reedukaci u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami,

- b) v rozsahu své odborné způsobilosti provádět prevenci, výchovu a poradenství s cílem dosažení maximálního rozvoje širokého spektra dovedností u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami, zejména v oblastech sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, učení, trávení volného času a podpory nezávislosti,
- c) provádět edukaci rodinných příslušníků a pracovníků v přímé péči při realizaci plánu terapeutické intervence,
- d) v rozsahu své odborné způsobilosti provádět poradenskou a vzdělávací činnost v oblasti rehabilitace neurovývojových poruch.

Čl. II

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.